

Juridisk metodlära, JU629A (15 hp)

Juridisk metodlära är en valbar kurs på avancerad nivå som ges på svenska vid juridiska institutionen, Stockholms universitet. Kursen ges under vårterminens B-period.

Kursbeskrivning

Förkunskapskrav och andra villkor for tillträde till kursen

Tillträde till undervisning och examination har studerande som uppfyller det generella kravet for tillträde till specialkurser genom godkända resultat i obligatoriska kurser om minst 150 högskolepoäng inom juristprogrammet, bland vilka godkända resultat i de obligatoriska kurserna Rättshistoria och Allmän rättslära ska ingå.

Innehåll och målsättning

Den övergripande målsättningen med kursen är att förse studenten med sådana kunskaper och färdigheter som krävs för att framgångsrikt verka som jurist i det praktiska rättslivet. I undervisningen behandlas den juridiska metoden och metodläran ur ett rättsgenetiskt perspektiv, d.v.s. de framställs i sin utveckling med särskild hänsyn till den gällande rättens metodfrågor. Med utgångspunkt i hävdvunna principer för juridisk argumentation ska sådana drivkrafter bakom den juridiska metodlärans utveckling undersökas och analyseras som t.ex. krav på enhetlighet, ändamålsenlighet och rättssäkerhet i rättstillämpningen, rättens pågående internationalisering, kritiken av rättspositivismen samt synen på den juridiska doktrinen som rättskälla. I kursen ingår också moment där studenten ska bedöma behovet av utveckling på den juridiska metodlärans område.

Kursens förväntade studieresultat

Efter genomgången kurs förväntas studenten kunna:

Kunskap och förståelse

Juridiska institutionen

- visa fördjupad kunskap om och förståelse för den svenska juridiska metodläran och dess framväxt;

Färdighet och förmåga

- kritiskt och systematiskt analysera komplex juridisk och rättsvetenskaplig argumentation med utgångspunkt i juridiska hanteringsregler;
- identifiera och formulera avancerade problemställningar på den juridiska metodlärans område samt argumentera för lösningar på dessa;

Värderingsförmåga och förhållningsätt

- bedöma och värdera de rättsliga, samhälleliga och etiska konsekvenser som följer av valet av metod;
- bedöma behovet av utveckling på den juridiska metodlärans område.

Pedagogik

Undervisningen i kursen bygger på en tänkt progression från passiva kunskaper och enkla färdigheter till förmåga att strategiskt utnyttja kunskaper och färdigheter för att lösa komplexa juridiska problem samt bedöma dessa lösningars samhälleliga och juridiska konsekvenser. Därtill kommer också kravet att studenten under kursens gång skall ges verktyg för att bedöma behovet av utveckling i den juridiska metodläran. Ytterst är det pedagogiska målet att, inom ramen för den juridiska metoden, forma självständiga, kritiska och kreativa jurister som förmår upprätthålla kraven på förutsebarhet och opartiskhet i rättstillämpningen också i tvistiga fall. Denna beskrivning av de pedagogiska målen för kursen medför att kursen varvar katederundervisning med avancerade övningar. De högre lärandemålen kan nämligen bara nås om studenten dels har grundläggande kunskaper och färdigheter på hela den juridiska metodlärans område, dels ges möjlighet att genom egen aktivitet gradvis utveckla ett professionellt förhållningssätt till komplexa juridiska och rättsliga problem. Läraren kommer således till en början att dominera i lärosalen, men tanken är att studenterna gradvis skall ta över allt fler pedagogiska funktioner. Den pedagogiska progressionen kulminerar i det kursmoment, där kursdeltagarna självständigt utformar och leder ett seminarietillfälle i kursen, det s k miniseminarier.

Mycket av det pedagogiska utvecklingsarbetet i kursen har avsett åtgärder för att öka studenterna aktivitetsgrad. Framför allt har vi siktat på – och i stort lyckats med – att skapa en öppen, vänlig och tillåtande atmosfär i lärosalen. Sammanhållningen i studentgruppen har befordrats av en serie av kvällsseminarier, där praktiskt verksamma jurister – under trevliga former – ger en beskrivning av den juridiska metodens plats i det praktiska rättslivet.

Närmare om kursens uppbyggnad

De olika kursmomenten

Undervisningen tar sin utgångspunkt i den juridiska metodens och metodlärans teoretiska och historiska grund. Den historiska skolans rättsinstitutslära bildar såväl den teoretiska grunden som tolkningsramen för den juridiska metoden och dess utveckling. Av detta skäl inleds kursen med en genomgång av rättsinstitutsläran med särskild fokus på vår rättstraditions nyckelbegrepp: *gällande rätt*. Därefter följer en genomgång och kritisk analys av den metodologiska utgångspunkten för bestämningen av den gällande rätten.

Kursen är i stort strukturerad efter rättskällorna: För varje rättskälla ges studenten en kortfattad introduktion till dess historiska och teoretiska grund. Därefter övas förmågan att dels analysera domstolars och andra juristers sätt att använda den aktuella rättskällan, dels självständigt göra bedömningar med utgångspunkt i källtexterna. Under kursens gång övas studenterna bland annat i att korrekt tolka författningstext samt bedöma prejudikatvärde i överrättsavgöranden. Under seminarierna undersöks också den juridiska metoden ur systematisk, samhällelig och etisk synvinkel. Då den juridiska metoden också måste anpassas efter det särskilda rättsområdets – ja, till och med den särskilda rättsfrågans – juridiska förutsättningar, illustreras metodfrågor med exempel hämtade ur de flesta större rättsområden.

Kurslitteratur och annat kursmaterial

Strömholm, Stig, *Rätt, rättskällor och rättstillämpning*, Uppsala 1996

Hettne, J och Otken Eriksson, I (red.), *Juridik - EU-rättslig metod. Teori och genomslag i svensk rättstillämpning*, uppl. 2, Stockholm 2011

Undervisnings- och seminariematerial som finns tillgängligt hos Akademibokhandeln i Frescati

Närmare läsanvisningar återfinns i kursplaneringen i Athena.

Obligatorier

Aktivt deltagande vid seminarierna är obligatorisk. Med aktivt deltagande avses att studenten har förberett sig inför seminariet samt är beredd att besvara frågor och delta i diskussionen. Frånvaro vid laga förfall under högst 25 procent av de obligatoriska momenten kan dock kompenseras genom att den studerande författar en promemoria (ca 600 ord eller två A4-sidor, 12 punkter, 1.5 radavstånd) rörande ämnet för seminariet för varje undervisningstillfälle, där han eller hon antingen inte har närvarat eller varit inaktiv. Kompensationspromemoriorna skall inlämnas senast samtidigt med hemtentamen. Notera att med laga förfall avses egen eller närståendes sjukdom och andra särskilda omständigheter som man rimligen varken har kunnat förutse eller undvika. Däri ingår *inte* semesterresor eller yrkesarbete. Övrig frånvaro leder till att studenten inte kan anses ha fullgjort kursens obligatorium. Dispens ges inte avseende frånvaro vid det seminarium som studenten självständigt skall planera och genomföra. Vid minst hälften av dessa seminarier (s k miniseminarier) skall varje kursdeltagare närvara. Också vid dessa tillfällen krävs att närvaron är aktiv.

Examination

Kursen examineras dels genom ett skriftligt prov vid kursens slut, dels genom att studenten självständigt planerar och genomföra ett s k miniseminarium inom ramen för kursens tematik.

Det skriftliga provet – en hemtentamen – består av tre essäfrågor. Det finns inga begränsningar av svarens längd, men argumentationens relevans är ett element i bedömningen av svarets kvalitet. Hänvisningar till källor och litteratur skall framgå av texten. Fullständiga hänvisningar i fotnoter är dock endast nödvändiga om studenten använder andra källor än de som ingår i kurslitteraturen. Notera att plagiering, d v s att skriva av andras arbeten utan att ange källan, anses utgöra ett försök till fusk. Svaren inlämnas via lärplattformen Athena.

Under kursens gång skall studenten självständigt planera och genomföra ett s k miniseminarium. Ett miniseminarium i Juridiska metodlära är ett undervisningstillfälle, där en eller flera frågeställningar inom ramen för kursens ämnesområde behandlas och diskuteras. Tillfället motsvarar ett undervisningspass, d v s 45 minuter. Typiskt består ett seminarium av en inledning eller kortare presentation, som följs av en diskussion i hela gruppen eller i mindre grupper. Seminariet brukar avslutas med en kortare summering. Inför seminariet skall samtliga deltagare förbereda sig genom att följa instruktionerna för det aktuella tillfället. Däri ingår i allmänhet att läsa och analysera texter eller andra media samt i övrigt följa instruktioner för seminarieövningen.

Miniseminierna ingår i kursens obligatoriska moment och omfattas av ett krav på aktiv närvaro för samtliga deltagare. Det är dock tillräckligt att aktivt delta i minst 50 procent av miniseminierna för att uppfylla närvarokravet.

Studenten kommer i detta moment att examineras på sin förmåga att dels utforma, dels genomföra ett miniseminarium i juridisk metodlära. Detta innebär att ni skall formulera en eller flera frågeställningar, leta fram underlag i form av artiklar, rättsfall, andra texter eller media som är relevanta för en diskussion rörande den eller de valda frågeställningarna samt utforma instruktioner för förberedelsen inför seminarierna (t ex läsanvisningar, instuderings- eller diskussionsfrågor). Notera att materialet inte bör vara alltför omfattande: Två artiklar eller ett rättsfall och en artikel eller motsvarande är ganska lagom.

Senast fem arbetsdagar före seminarietillfället skall underlagen vara inlagda i Athena, så att materialet blir tillgängligt för såväl studenter som examinatorer.

Studentens förmåga att välja en ändamålsenlig **pedagogisk form** är en av bedömningsgrunderna vid examinationen (se nedan). Ni väljer alltså helt fritt hur ni vill utforma seminariet ur pedagogisk synvinkel.

Efter genomfört seminarium kommer ni att få återkoppling på er prestation i Athena.

Betyg på kursen sätts efter en sammanvägning av de individuella prestationerna i de olika examinationsmomenten. Hemtentamen ska därvid anses motsvara 75 procent och planeringen och genomförandet av seminariet 25 procent av kursens totala bedömningsunderlag. För att bli godkänd på kursen fordras att samtliga förväntade studieresultat för kursen är uppfyllda.

Varje moment betygsätts med ett bokstavs-betyg, inte som tidigare med en poäng. Syftet med denna reform är att tydliggöra kopplingen mellan bedömningen i de enskilda fallen och kursens betygskriterier. Till varje betyg fogas också ett återkopplingsprotokoll där betygsättningen på varje moment bryts ned i kursens bedömningskriterier.

För bedömningen av kursens examineriska moment gäller **följande bedömningskriterier**:

Studentens förmåga att:

- identifiera aktuella fråge- eller problemställningar samt med utgångspunkt i dessa bedöma argumentationens relevans (ID)

- redogöra för argumentationens koppling till faktakunskaper om och i den juridiska metodläran (FAK);
- ge svaret en korrekt och precis språkdräkt, inklusive en korrekt och precis juridisk begreppsanvändning (SPRÅK);
- utforma en ändamålsenlig disposition, dvs. att ge svaret en pedagogisk form samt föra en korrekt fokuserad argumentation utan luckor, motsägelser eller upprepningar (DISP)
- självständigt och kritiskt bedöma de konsekvenser och dra de slutsatser som följer av den eller de identifierade fråge- eller problemställningarna (SJÄLV)

Därutöver gäller för bedömningen av studentens förmåga att planera och genomföra ett miniseminarium också följande kriterier:

Studentens förmåga att:

I. planera seminariet, d v s

- skriftligen formulera en eller flera seminariefrågor som är relevanta för kursens ämnesområde samt av praktisk och/eller principiell betydelse;
- välja underlag för seminariet som är relevant och anpassat efter seminariets pedagogiska förutsättningar samt
- formulera tydliga instruktioner till seminariet

II. genomföra seminariet, d v s

- inleda eller avsluta seminariet med en relevant och allsidig analys av den valda frågan eller frågorna;
- att skapa en sådan miljö som uppmuntrar deltagarna till aktivitet under seminariet samt
- disponera den tillgängliga tiden för seminariet.

Som betyg på kursen används något av vitsorden Med beröm godkänd (AB), Icke utan beröm godkänd (BA), Godkänd (B) eller Underkänd (U). Den student som begär det har rätt att få betyg enligt den målrelaterade sjugradiga betygsskalan. Som godkänt betyg enligt den sjugradiga betygsskalan används något av vitsorden A (Utmärkt), B (Mycket bra), C (Bra), D (Tillfredsställande) eller E (Tillräckligt). Underkända betyg är Fx (Otillräckligt) eller F (Helt otillräckligt).

Betyget sätts efter följande betygskriterier:

Fyrgradig betygsskala

AB Studenten uppvisar synnerligen goda kunskaper i juridisk metodlära samt i dess historiska och teoretiska förutsättningar. Han eller hon förmår att med mycket stor

precision identifiera aktuella metodologiska frågeställningar samt självständigt och metodiskt argumentera både för och emot analysens slutsatser. Vidare uppvisar studenten en mycket god förmåga att likformigt och förutsebart tillämpa de juridiska hanteringsreglerna också på komplexa juridiska fall. Han eller hon har en mycket god förmåga att sätta in juridiska metodfrågor i ett större samhälleligt och vetenskapligt sammanhang samt kan med stor precision identifiera behov av metodutveckling på juridikens område.

Ba Studenten uppvisar mycket goda kunskaper i juridisk metodlära samt i dess historiska och teoretiska förutsättningar. Han eller hon förmår att med stor precision identifiera aktuella metodologiska frågeställningar samt självständigt och metodiskt argumentera för och delvis också emot analysens slutsatser. Vidare uppvisar studenten en god förmåga att likformigt och förutsebart tillämpa de juridiska hanteringsreglerna också på komplexa juridiska fall. Han eller hon har en god förmåga att sätta in juridiska metodfrågor i ett större samhälleligt och vetenskapligt sammanhang samt kan väl identifiera behov av metodutveckling på juridikens område.

B Studenten uppvisar goda kunskaper i juridisk metodlära samt i dess historiska och teoretiska förutsättningar. Han eller hon förmår att med precision identifiera aktuella metodologiska frågeställningar samt självständigt och metodiskt argumentera för och emot analysens slutsatser. Vidare har studenten en godtagbar förmåga att likformigt och förutsebart tillämpa de juridiska hanteringsreglerna också på komplexa juridiska fall. Han eller hon har en godtagbar förmåga att sätta in juridiska metodfrågor i ett större samhälleligt och vetenskapligt sammanhang samt kan i stort identifiera behov av metodutveckling på juridikens område.

U Studenten uppvisar bristande kunskaper i juridisk metodlära samt i dess historiska och teoretiska förutsättningar. Han eller hon förmår inte att identifiera aktuella metodologiska frågeställningar eller saknar godtagbar förmåga att självständigt och metodiskt argumentera för och emot analysens slutsatser. Studenten uppvisar en bristande förmåga att likformigt och förutsebart tillämpa de juridiska hanteringsreglerna också på komplexa juridiska fall. Han eller hon har en bristande förmåga att sätta in juridiska metodfrågor i ett större samhälleligt och vetenskapligt sammanhang samt kan inte tillräckligt väl identifiera behov av metodutveckling på juridikens område.

Sjugradig betygsskala

A Studenten uppvisar exceptionella kunskaper i juridisk metodlära samt i dess historiska och teoretiska förutsättningar. Han eller hon förmår att med absolut precision identifiera aktuella metodologiska frågeställningar samt självständigt, metodiskt och uttömmande argumentera både för och emot analysens slutsatser. Vidare uppvisar studenten en synnerligen god förmåga att likformigt och förutsebart tillämpa de juridiska hanteringsreglerna också på komplexa juridiska fall. Han eller

hon har en mycket god förmåga att sätta in juridiska metodfrågor i ett större samhälleligt och vetenskapligt sammanhang samt kan med mycket stor precision identifiera behov av metodutveckling på juridikens område.

B Studenten uppvisar synnerligen goda kunskaper i juridisk metodlära samt i dess historiska och teoretiska förutsättningar. Han eller hon förmår att med mycket stor precision identifiera aktuella metodologiska frågeställningar samt självständigt, metodiskt och i stort uttömmande argumentera för och delvis också emot analysens slutsatser. Vidare uppvisar studenten en mycket god förmåga att likformigt och förutsebart tillämpa de juridiska hanteringsreglerna också på komplexa juridiska fall. Han eller hon har en mycket god förmåga att sätta in juridiska metodfrågor i ett större samhälleligt och vetenskapligt sammanhang samt kan med stor precision identifiera behov av metodutveckling på juridikens område.

C Studenten uppvisar mycket goda kunskaper i juridisk metodlära samt i dess historiska och teoretiska förutsättningar. Han eller hon förmår att med stor precision identifiera aktuella metodologiska frågeställningar samt självständigt, metodiskt och med endast smärre luckor argumentera för och delvis också emot analysens slutsatser. Vidare uppvisar studenten en mycket god förmåga att likformigt och förutsebart tillämpa de juridiska hanteringsreglerna också på komplexa juridiska fall. Han eller hon har en god förmåga att sätta in juridiska metodfrågor i ett större samhälleligt och vetenskapligt sammanhang samt kan väl identifiera behov av metodutveckling på juridikens område.

D Studenten uppvisar goda kunskaper i juridisk metodlära samt i dess historiska och teoretiska förutsättningar. Han eller hon förmår att med precision identifiera aktuella metodologiska frågeställningar samt självständigt och metodiskt formulera argument för och delvis också emot analysens slutsatser. Vidare har studenten en god förmåga att likformigt och förutsebart tillämpa de juridiska hanteringsreglerna också på komplexa juridiska fall. Han eller hon har en godtagbar förmåga att sätta in juridiska metodfrågor i ett större samhälleligt och vetenskapligt sammanhang samt kan i regel identifiera behov av metodutveckling på juridikens område.

E Studenten uppvisar goda kunskaper i juridisk metodlära samt i dess historiska och teoretiska förutsättningar. Han eller hon förmår att med viss precision identifiera aktuella metodologiska frågeställningar samt självständigt och metodiskt argumentera för och emot analysens slutsatser. Vidare har studenten en godtagbar förmåga att likformigt och förutsebart tillämpa de juridiska hanteringsreglerna också på komplexa juridiska fall. Han eller hon har en godtagbar förmåga att sätta in juridiska metodfrågor i ett större samhälleligt och

vetenskapligt sammanhang samt kan i stort identifiera behov av metodutveckling på juridikens område.

Fx Studenten uppvisar bristande kunskaper i juridisk metodlära samt i dess historiska och teoretiska förutsättningar. Han eller hon förmår inte att med precision identifiera aktuella metodologiska frågeställningar eller saknar godtagbar förmåga att självständigt och metodiskt argumentera för och emot analysens slutsatser. Studenten uppvisar en bristande förmåga att likformigt och förutsebart tillämpa de juridiska hanteringsreglerna på komplexa juridiska fall. Han eller hon uppvisar en bristande förmåga att sätta in juridiska metodfrågor i ett större samhälleligt och vetenskapligt sammanhang samt kan inte tillräckligt väl identifiera behov av metodutveckling på juridikens område.

F Studenten uppvisar allvarliga brister i sina kunskaper i juridisk metodlära samt i dess historiska och teoretiska förutsättningar. Han eller hon är oförmögen att med någon precision identifiera aktuella metodologiska frågeställningar eller saknar förmåga att självständigt och metodiskt argumentera för och emot analysens slutsatser. Studenten uppvisar en påtagligt bristande förmåga att likformigt och förutsebart tillämpa de juridiska hanteringsreglerna på komplexa juridiska fall. Han eller hon uppvisar en mycket bristande förmåga att sätta in juridiska metodfrågor i ett större samhälleligt och vetenskapligt sammanhang samt kan inte identifiera behov av metodutveckling på juridikens område

Betygen som åsatts svaren på fråga 1 - 3 i hemtentamen läggs samman enligt följande tabell:

Konverteringstabell för betyg på hemtentamen

Fråga	Fråga	Fråga	Totalbetyg för hemtentamen
AB	AB	AB	AB
AB	AB	Ba	AB-
AB	AB	B	Ba+
AB	Ba	Ba	Ba+
AB	Ba	B	Ba
Ba	Ba	Ba	Ba
AB	B	B	Ba-
Ba	Ba	B	Ba-
Ba	B	B	B+
AB	B	U	B+
B	B	B	B 3

Betyget på planeringen och utförandet av miniseminarier läggs samman med resultatet av hemtentamen enligt följande tabell:

Hemtentamen (75%)	Miniseminarium (25%)	Kursbetyg
AB	AB	AB
AB	Ba	AB
AB-	AB	AB
AB	B	AB
AB-	Ba	AB
Ba+	AB	AB
AB-	B	Ba
Ba+	Ba	Ba
Ba	AB	Ba
Ba+	B	Ba
Ba	Ba	Ba
Ba-	AB	Ba
Ba	B	Ba
Ba-	Ba	Ba
B+	AB	Ba
Ba-	B	B
B+	Ba	B
B	AB	B
B+	B	B
B	Ba	B
B	B	B

Begäran om ändring av betygsbeslut

Information om förfarandet vid ändringar finns på Juridiska institutionens hemsida, se under *Utbildning/Allmän studieinformation/Omprövning av betyg*

Internationella och komparativa inslag i kursen

Eftersom kursen har den svenska rättens juridiska metod till sitt föremål innehåller kursen bara enstaka internationella eller komparativa utblickar. Av detta skäl är det särskilt lämpligt att kombinera *Juridisk metodlära* med specialkursen *Legal Systems and Methods* (15 hp) som har en internationell och komparativ inriktning.

Samverkan med det omgivande samhället och det praktiska rättslivet

Större delen av undervisningen i kursen sköts av disputerade eller eljest forskande lärare. Den juridiska metodens praktiska tillämpning belyses i en serie av kvällsseminarier, där praktiskt verksamma jurister redogör för den juridiska metodens innebörd och betydelse för en viss juridisk yrkesroll.

Förhållandet till andra kurser och utbildningen i stort

I kursen fördjupas och breddas de metodkunskaper som studenten har förvärvat under juristprogrammets obligatoriska kurser. Samtidigt förutsätter undervisningen i kursen att studenterna har goda kunskaper i materiell rätt. Kunskap om den juridiska metodens teoretiska och historiska förutsättningar antas studenten i huvudsak redan ha förvärvat under studiet av de obligatoriska kurserna Rättshistoria och Allmän rättslära. Kursen inleds dock med en repetition av den vetenskapliga och rättsgenetiska grunden för den juridiska metodläran.

Kursen har en särskild koppling till och har utformats med hänsyn till specialkursen *Legal Systems and Methods* (15 hp). Kurserna läses med fördel i ett sammanhang och kan kompletteras med ett examensarbete för en ettårig fördjupning i juridisk metodlära på avancerad nivå.

Studentinflytande och kursutveckling

Samtliga studenter uppmanas att delta i utvärderingen av kursen. Kursvärderingen är av stor betydelse för kvalitetssäkringen av kursens innehåll och pedagogiska upplägg. Kursen förändras och utvecklas kontinuerligt, och de synpunkter och idéer som framförs i kursvärderingen övervägs alltid noga.

Vid den senaste kursomgången under vårterminen 2019 genomfördes en skriftlig utvärdering i Athena. Kursvärderingen var anonym. Svarsfrekvensen var 80 procent.

Av kursvärderingen framgår att studenterna varit mycket nöjda med kursen. På frågan om vad som varit bäst med kursen svarar flera studenter ”allt!”. Studenterna framhåller det engagerade lärarlaget, ”intressanta och utmanande seminarier, bra förankring i relevanta rättsfall för exemplifiering, fantastiska diskussioner och generellt ovanligt hög nivå både på undervisning och övriga seminariedeltagare”. Flera studenter framhåller också sammanhållningen i studentgruppen och lärarnas arbete med att skapa en öppen, trygg och tillåtande atmosfär. Av svaren framgick att studenterna särskilt hade uppskattat den exceptionella sammanhållningen i studentgruppen, vilken har skapat förutsättningar för att man skall våga diskutera fritt

och ge uttryck för sina åsikter. Också lärarnas strävan att skapa öppen och tillåtande atmosfär i lärosalen prisades. En student skrev:

”Lärarna har hållit en väldigt hög nivå De har också varit bra på att "omprogrammera" studenterna från att enbart söka ett rätt svar till att även inta ett kritiskt, analytiskt och självständigt förhållningssätt till juridiska frågor. Det bidrog i sin tur till att diskussionerna blev väldigt givande eftersom studenterna vågade kläcka ur sig "ofärdiga" tankar och komma med invändningar på andra studenters resonemang. Kursen ger många "polletten trillar ner"-tillfällen. Exempelvis Savignys fyra *canones* och dess koppling till olika rättskällor eller då vi läst rättsfall som lästs på andra kurser, men med andra glasögon. Men den har också berört grundläggande element för juristen och den juridiska metoden, vilka inte berörs på programmet i övrigt (åtminstone inte i hög utsträckning, dock delvis under kursen i rättshistoria). Vad utmärker ett prejudikat och hur utläses prejudikatvärdet, vad utgör JO-utlåtande för rättskälla, vilken roll har doktrin osv. Sådan kunskap är fundamental för en blivande jurist eftersom dennes (och mitt) främsta verktyg är den juridiska metoden. För egen räkning känns därför denna kurs som den viktigaste och matnyttigaste på hela programmet eftersom den utveckla min förmåga att hantera den juridiska metoden. Det är lite som att lära fiskaren att fiska. Att inta ett kritiskt förhållningssätt har blivit centralt på juristprogrammet, varför jag tycker att kursen borde vara obligatorisk.”

I likhet med denne student framhöll majoriteten att kursen borde vara obligatorisk inom ramen för juristprogrammet och samtliga studenter som läste kursen såsom en valfri kurs skulle rekommendera den till andra studenter. Skälet till detta var, enligt studenterna, främst de frågeställningar som behandlas i kursen. En student framhöll att

”Skulle med glädje rekommendera den till andra och kommer med all säkerhet att göra det! Kunniga föreläsare, hög nivå på undervisningen, intresserade kurskamrater och god stämning. Ämnet ger en ett perspektiv på rätten som jag överlag tycker saknas under programmet och ger en kunskap som kan användas oavsett vilken sorts juridik man avser att arbeta med.”

Flera studenter uppgav att de redan hade rekommenderat kursen till andra studenter.

På frågan om vilka förbättringar som deltagarna skulle vilja se i kursens uppläggning svarade några studenter att arbetsbelastningen – främst på grund av schemaläggningen av miniseminarieerna – blev alltför hög mot slutet av kursen. En student framhöll också vikten av att redan tidigt i kursen få samtliga deltagare att delta i diskussionerna. Ett förslag var att inleda diskussionen i smågrupper såsom ett slags uppvärmning. Vi har

också noterat att kvällsseminarierna, med efterföljande samvaro, har en påtagligt positiv effekt på studentgruppens sammanhållning och därmed på diskussionsklimatet i lärosalarna.

Ett annat förslag på förbättringar är att omfattningen av obligatoriet vid miniseminiarierna borde ökas. För tillfället räcker det att delta i hälften av miniseminiarierna, naturligtvis med undantag för det egna seminariet. Det är ett intressant förslag och vi skall överväga det noga. Ett annat önskemål var att seminarieledaren, för varje seminarium, utarbetar instuderingsfrågor. Studenten framhöll härvidlag de instuderingsfrågor som finns kopplade till seminariet om Rättsstaten och den juridiska metodläran. De väckte, enligt dennes mening, en önskan att ”gräva vidare i annat material då de väckte massa tankar”.

I kursen finns ett studentaktiverande element i Athena – tester och inlämningsuppgifter med återkoppling – och dessa uppskattades stort av samtliga deltagare. En student skrev att övningarna var ”superbra! Testerna gjorde att blev lättare att veta vad jag inte riktigt behärskade, samtidigt som de väckte funderingar (i positiva ordalag). Inlämningsuppgifterna gav möjlighet att få praktisera sin kunskap samt tänka självständigt. Fantastiskt att få respons så snabbt också”. En annan deltagare framhöll den pedagogiska fördelen av att göra övningarna i par eller grupp, då det framför allt var ”givande att diskutera fram och tillbaka”.

Under kursen arrangeras ett par frivilliga kvällsseminarier, där praktiskt verksamma jurister beskriver ”sin” juridiska metod. Dessa tillfällen är mycket uppskattade av studenterna. Deltagarna har funnit seminarieledarna ”fantastiska att lyssna på och inspirerande jurister” och det var nyttigt att få en koppling till den praktiska juridiken i en akademisk kurs. Enligt en deltagare var det ”spännande att se hur ”sådana” som André och Martin knyter an och förhåller sig till metodfrågor och att dessa inte är exklusiva för den akademiska världen.”

Från och med kursomgången vårterminen 2016 ersattes det betygsgrundande moment som bestod i att studenten inledde och var aktiv under ett av kursens ordinarie seminarier med en annan övning. Studenten skall numera planera och genomföra ett s k miniseminarium inom kursens ramar. Att döma av svaren i kursvärderingen är detta ett av de mest uppskattade momenten i kursen. En student framhöll att hon eller han

”upplevde att det gjorde mycket för studentgruppen. Alla ansträngde sig verkligen. Det bidrog till en bra sammanhållning och tog bort den tryckta stämning som annars inte är så ovanlig bland juriststudenter på seminarium.”

En annan deltagare skrev att hon eller han ”för egen räkning hade ... en åsikt före och en efter seminariet”, vilket naturligtvis är en akademisk önskedröm som ofta är svår att uppnå i dagens ”utbildningsfabriker”. Följande omdöme är typiskt för deltagarnas inställning till denna examinationsform:

”Miniseminierna var ett fantastiskt inslag i kursen. Det fick mig att reflektera över vad kursen faktiskt handlade om, vilket man var tvungen att göra när man skulle välja ett ämne och snickra ihop seminariet. Det var väldigt ändamålsenligt att examinera kursen just på grund av detta - att man var behövde visa att man kunde identifiera metodologiska frågor. Vidare säger det också någonting om vilken kunskap man besitter när man behöver prata fritt om någonting och bolla tillbaka idéer till studenter. Man fick plugga på sitt ämne ordentligt!”

Kursen Juridisk metodlära läses dels som en valfri kurs inom ramen för juristprogrammet, dels som en obligatorisk kurs i filosofie kandidatexamen i rättsvetenskap. De deltagare som läste kursen som ett obligatoriskt inslag i sin utbildning påpekade att en del seminarier hade inslag av processrätt och rättshistoria som inte ingår i deras examen. Trots detta ansåg de kursen i sin helhet var relevant också för dem. Samtliga studenter i denna grupp ansåg trots detta att kursen var mycket givande och en deltagare menade till och med att den

”kanske är den bästa kursen som jag har läst inom juristprogrammet. Gillade djupet, och det kritiska förhållningssättet till juridisk metod skarpt. Kursen borde vara obligatorisk även på juristprogrammet. Vissa moment var som tidigare nämnt lite kluriga eftersom jag inte läst processrätt eller rättshistoria, men det var ändå acceptabelt.